

Melonia meilläkin?

Kokeillaan
uusia kasveja

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Olemme valtakunnallinen ja kansainvälisesti linkittynyt asiantuntijajärjestö, jonka toiminnan keskiössä on

- ruoka- ja ravitsemusosaamisen vahvistaminen
- maiseman- ja luonnonhoidon kehittäminen
- yrittäjyyden tukeminen
- järjestötoiminta ja yhteisöllisyyden vahvistaminen.

Toiminnallamme rakennamme kestävää, osaavaa ja osallistavaa yhteiskuntaa.

Tarkastelemme asioita suomalaisen maaseudun näkökulmasta kaupunkeja unohtamatta.

Melonia meilläkin -hanke

- uusien meillä viljeltävien kasvien tunnettuuden lisääminen
- työkalupakin tuottaminen
 - tietoa uusien kasvien kotitarveviljelystä
 - opetusmateriaalia kasvien käytöstä ja niiden terveys- ja ympäristövaikutuksista

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Yhteistyössä

puutarhaliitto
TRÄDGÅRDSFÖRBUNDET

Hanketta rahoittaa

TAMPEREEN
TALOUSKOULUN
SÄÄTIÖ

Kasvimaan kaunotar -valokuvauskilpailu

Ota valokuva kasvimaalta ja voita Biolanin Mökkikompostori!

- Julkaise kuvasi Instagramissa aihetunnisteella #KasvimaanKaunotar tai Facebookin ryhmässä Kasvimaan kaunotar viimeistään 30.9.2022.
- Raati valitsee kuvien joukosta 10 kuvaa, joista kuka tahansa voi valita suosikkinsa maa- ja kotitalousnaisten nettisivuilla 7.–16.10.2022.

- Eniten ääniä saaneen kuvan kuvaaja palkitaan Biolanin Mökkikompostorilla, jonka arvo on 400 euroa. Kaksi seuraavaa saavat Koti ja maaseutu -lehden vuosikerran (arvo 64 euroa).
- Äänestäjien kesken arvotaan Biolanin Bokashi (arvo 59 euroa) ja kaksi Biolanin tuotepakettia (arvo 25 euroa).

Luennoitsijana tänään Riitta Peräinen

- Hankevetäjä Kotitarveviljelyn kehittäminen -hankkeessa
- Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaiset/ProAgria Keski-Suomi ry
- Puutarha-agronomi
- Kotipuutarhuri

Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset

mknkeskisuomi

Pavut ruokkivat maata ja meitä

- Pavut (*Phaseolus* sp.) ovat helppoja viljeltäviä ja lisäävät maan typpipitoisuutta typensitojakasveina.
 - Ruokavalioon kuituja ja proteiineja. Sopivat käytettäväksi keitettyinä.
 - Voidaan kylvää suoraan avomaalle lämpimälle paikalle. Esikasvatus nopeuttaa selvästi kasvuunlähtöä.
 - Lajikevalikoima runsas. Pensaspavut pysyvät pieninä, mutta salkopavut tarvitsevat korkean tuen. Ruusupapu sopii sekä koristeeksi että syötäväksi.
 - Härkäpapu on virnakasvi (*Vicia faba*), mutta soveltuu hyvin viljeltäväksi papujen tapaan,. Syödään yleensä tuleentuneena ja kuivattuna toisin kuin pensaspavut, jotka syödään tuoreena keitettyinä.
-

Artisokkaa –maasta vai latvasta?

- Latva-artisokka (*Cynara scolymus*) on meillä viljelykauden äärirajoilla, joten sen esikasvatus pitää aloittaa jo alkuvuodesta.
- Herkullinen kukkapohja ja mehukkaat suojuslehdet ovat suurta herkkua monissa maissa.
- Kasvi voidaan talvehdittaa ja kasvattaa monivuotisena, jos lämpötila ei laske alle -10 asteen
- Voidaan istuttaa harson alle jo toukokuussa karaistuna tai kesäkuun alussa avomaalle.
- On komea kasvi, joka sopii myös koristeistutuksiin.
- Helppohoitoinen, mutta vaatii pitkän kasvukauden.
- Latva-artisokka ei ole läheistä sukua maa-artisokalle (aurionkukka läheisempi), vaan kuuluu asterikasveihin.

Taimikasvatus alkaa helmi- maaliskuussa

- Taimikasvatus
 - Kylvö 10 cm ruukkuihin, siementen liotus vedessä nopeuttaa itämistä (tai hajakylvö ja koulinta)
 - Taimikasvatus viileässä ja valoisassa
 - Taimivaiheessa kasvu hidasta, kylvö helmi-
maaliskuussa
- Istutus ulos touko-kesäkuussa
 - Taimiväli 80 cm, riviväli 100 cm
 - Istutussyvyys 5-10 cm syvemmälle kuin ruukussa
 - Karaise taimet ennen istutusta
- Istutuspaikka valoisa, mutta ei paahteinen
 - Kohopenkkiin tai lavaan
 - Ravinteikas kasvualusta
 - Hyvä peruslannoitus, pH 6,5-7

Latva-artisokasta satoa elo-syyskuussa

- Kastelu ja lannoitus
 - Huolehdi riittävästä kastelusta
 - Lisälannoitus heinä-elokuussa tai ruohokate koko kesän
- Kukkavarret kasvavat nopeasti pituutta elokuussa
 - Poimi ensin latvakukinto noin nyrkinkokoisena
 - Satoa voi saada myös sivukukinnoista
 - Kerää kukinnot ennen pakkasia
 - Lyhytaikainen säilytys kylmässä ja haihdunnalta suojattuna
- Latva-artisokka on monivuotinen
 - Voit yrittää talveuttaa juurakkoa sisällä kylmässä
 - Nosta juurakko maasta lehtien lakastuttua

Munakoisot rakastavat lämpöä pannulla ja maassa

- Munakoiso (*Solanum melongena*) sopii kasvatettavaksi parhaiten kasvihuoneissa ja tunneleissa, mutta sitä kannattaa kokeilla myös suojaisessa paikassa avomaalla.
- Taimet tarvitsevat vähintään parin kuukauden esikasvatuksen.
- Voidaan viljellä tomaatin ja paprikan tapaan varrellisena ylöspäin tuettuna tai pensasmaisena.
- Karsitaan kukkia ja raakileita, jotta sato ehtii kasvamaan. Korjataan raakileena, joka on täysikasvuinen.
- Kypsennetään ennen ruokailua ja tuo ruokiin välimerellistä täyteläisyyttä.

Munakoison taimikasvatus

- Esikasvatusaika 6-8 viikkoa
 - Kylvö 10 cm ruukkuihin, tai hajakylvö kylvöastiaan ja koulinta parin viikon ikäisinä, voit kouliä kahteenkin kertaan
 - Itämislämpötila 25-30 astetta, samoin pikkutaimien kasvatuslämpötila
 - Taimikasvatuksen lämpötila päivällä 24 astetta, yöllä viileämpää
 - Latvonta 30 cm:n korkuisena
- Istutus kasvihuoneeseen tai lämpimälle paikalle ulos yöhallojen jälkeen kesäkuussa
 - Istutustiheys kasvihuoneessa 3-4 tainta /m² ja ulkona lavassa 5-6 tainta/m²
 - Maanpinnan kate tasaa kasvualustan lämpötilaa
 - Karaise taimet hyvin ennen istutusta
 - Karsi lehtiä ja sivuversoja, jos kasvu hyvin runsasta
 - Tue taimet tukikepillä
 - Ruukkuviljelyssä (10 l ruukku) tärkeää huolehtia kastelusta ja lannoituksesta

Munakoiso vaatii säännöllistä kastelua

- Kesäajan hoito
 - Tasainen kastelu
 - Lisälannoitus heinäkuussa viikoittain
 - Herkkä harmaahomeelle; kasvihuoneen tuuletus ja rehevän kasvuston harventaminen
 - Kirvojen ja punkkien tarkkailu ja torjunta
- Pölytä kukkia käsin tarvittaessa, varsinkin kasvihuoneessa
- Sato kypsyy 15-40 päivää kukan hedelmöitymisestä
 - Ylikypsän hedelmän kuori sitkistyy ja väri muuttuu ruskeammaksi
 - Säilyy jääkaapissa haihtumiselta suojattuna muutamia viikkoja
 - Käytetään kypsennettynä

Paprikat - makeutta ja vitamiineja päiviin

- Paprikat (*Capsicum* sp.) kasvatetaan yleisesti kasvihuoneissa tai kotioloissa lisävalon turvin jopa ympärivuotisesti.
- Tuovat ruokavalioon monipuolisuutta: vitamiineja, vahvoja aromeja, makeutta ja raikkautta.
- Tuliset chilit ovat monen harrastajan intohimoja. Niiden muodot ja maut vaihtelevat paljon ja ovat myös koristeellisia.
- Kasvatetaan tomaatin tavoin yleensä kaksivartisena ylöspäin tuettuna tai pensasmaisena.

Paprikoiden esikasvatus

- Esikasvatus
 - Kylvö maalis-huhtikuulta, aiemminkin jos käytät kasvivaloja
 - Idätys 25°:ssa tomaatin tavoin
 - Kouli parin viikon ikäiset taimet pikkuruukkuihin
 - Kouli uudelleen isompiin ruukkuihin
 - Taimikasvatuslämpötila 22-25 astetta, vedoton, valoisa paikka
- Istutus kasvihuoneeseen touko-kesäkuussa
 - Kasvualustan lämpötila vähintään 10°C
 - Tue taimet hyvin
 - Tasainen lannoitus eduksi: laimeaa lannoiteliuosta joka viikko
 - Ruukkuviljelyssä tärkeää huolehtia riittävästä kastelusta ja lannoituksesta
 - Kasvatussäkissä huomio kasteluun
- Sato kypsyy heinä-elokuussa ja jatkuu pakkasiin asti
 - Kasvustoa voi karsia, jotta ilmankierto paranee ja harmaahomeriski pienenee
 - Voit nostaa ruukussa kasvavan chilin jatkamaan kasvua sisätiloihin

Mikään muu ei ole niin tärkeää kuin oman sadon odottaminen

Kiitos

www.maajakotitalousnaiset.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee
maa- ja kotitalousnaisten toimintaa.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Koti
ja maaseutu